

2020-01-16

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande Ds 2019:25

Swedavia lämnar här sitt remissvar på ovanstående utredning.

Betänkandet Ds 2019:25, Krav på arbetsrättsliga villkor vid inköp för bolag med statligt ägande

Swedavia välkomnar att det sker en reglering av krav på arbetsrättsliga villkor och ser helst att de anges i statens ägarpolicy istället för alternativet att lagstifta.

Det är positivt att arbetsrättsliga villkor tillförsäkras underleverantörers anställda i form av lön (inkl. ob/övertid), arbetstider och semester. Vi anser att villkoren bör följa och överensstämma med branschavtal.

Det stöd som Upphandlingsmyndigheten tar fram är ett bra sätt att praktiskt hantera vilka krav och på vilken nivå dessa ska ställas. Vi välkomnar ytterligare stödmaterial inom fler områden, både som stöd i kravställning och vid uppföljning.

Införandet av utökade krav på arbetsrättsliga villkor kommer innebära ett större behov av personella resurser. Likaså ökade behov av stödsystem/hjälpmiddel för uppföljning. Det kan konstateras att detta i sin tur kommer att leda till högre kostnader, både för Swedavia och dess underleverantörer.

Synpunkter på Övervägande och förslag

4.1 Behovet av en reglering

Swedavia konstaterar att det är positivt med en reglering för att sätta ambitionsnivån och skapa enhetlighet, speciellt då alla bolag inte omfattas av upphandlingslagstiftningen.

4.2 Formen för en reglering

Swedavia ser helst att kraven bör anges i statens ägarpolicy istället för alternativet att lagstifta.

4.3 Regleringens utformning

4.3.1 Krav på bolagen med statligt ägande

Swedavia ser utmaningar i att tröskelvärden ligger till grund när krav ska ställas, då tröskelvärdena skiljer sig mellan de olika upphandlingslagstiftningarna, så väl som för upphandlat område (Varor & tjänster v.s. Byggentreprenader).

Förslaget om att beräkning kan ske på det samlade inköpsvärdet från en specifik leverantör kan komma att skapa problem då det är svårt att i förhand förutse hur stor den ackumulerade inköpsvolymen kommer att bli. Detta riskerar att skapa otydlighet i när krav ska ställas, vilket kan få konsekvenser gentemot leverantörer i form av otydligheter. Swedavia önskar att gränsvärdet kopplas till enskilda upphandlingar.

4.3.2 Krav på leverantörer

Att omförhandla ett avtal är begränsat enligt gällande upphandlingslagstiftning och Swedavia ställer sig frågande till om det ens är praktiskt möjligt.

Gällande uppförandekoder har marknadens parter ett flertal uppförandekoder att förhålla sig till i nuläget. Swedavia önskar därför lämna ett förslag på en gemensam uppförandekod för statligt ägda bolag, för att underlätta för samtliga parter. Vi ser att ett stödmaterial för uppföljning av en sådan uppförandekod också är önskvärt.

4.3.3 Arbetsrättsliga krav

I de fall det finns flera branschavtal/kollektivavtal som reglerar samma typ av arbete, anser Swedavia att inget enskilt avtal ska pekas ut. Ett exempel på bransch där så gäller är städbranschen. Skälet till vårt ställningstagande är bland annat att ett företag som är bundet av ett branschavtal kan komma att begå kollektivavtalsbrott mot den fackliga organisation som tecknar avtalet på arbetstagersidan om det vinnande företaget skulle tvingas tillämpa villkor i ett annat branschavtal än sitt eget.

Swedavia stödjer att pensioner och försäkringar inte ska omfattas av förslaget, då det de facto kan vara svårt eller till och med omöjligt att uppfylla sådana krav om företaget inte omfattas av kollektivavtal eller möjligen hängavtal.

En ytterligare reflektion är att kraven på att ett företag i sig ska vara bundet av kollektivavtal inte är lämpligt, bland annat med hänvisning till föreningsfriheten.

4.3.4 Hur kraven efterlevs

Swedavia instämmer i att det är respektive bolag som själva avgör hur uppföljningen ska ske och i vilken omfattning.

Det gäller även bolagens möjlighet att avgöra vilka åtgärder som ska vidtas vid ett eventuellt avtalsbrott avseende de arbetsrättsliga kraven, speciellt som det kan bli både komplicerat och kostnadsdrivande.

4.3.5 Reglering i statens ägarpolicy

Swedavia ser det som positivt att varje bolag själva får ta ställning utifrån sina förutsättningar.

4.3.6 Från vilken tidpunkt bör de nya kraven gälla?

Det finns utmaningar i den snäva tidplanen, varför Swedavia föreslår att ett övervägande görs i att skjuta fram införandet ett år, för att bolagen ska få förutsättningar att implementera och förankra de ändrade regleringarna.

Med vänlig hälsning

Marie Wiksborg,

Direktör Affärsstöd och Säkerhet, Swedavia